

KANPO PORTUA ZERTARAKO?

Behar sozialak asko dira

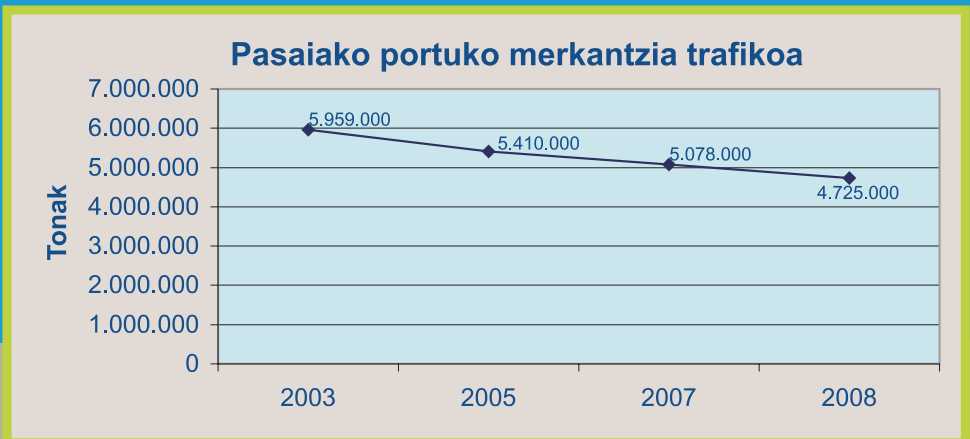

Ez dago inongo arrazoirik Pasaiaiko kanpoko portua eraikitzeko.

KANPOKO PORTUA EZ DA BEHARREZKOA

1. Portuko jarduera ez da hazten ari

Portua merkantzien biltegi gisa erabiltzen ari dira. 2008an, Pasaiaiko portuko trafikoa 4,7 milioi tonakoa izan zen, 2003an baino %20 txikiagoa, hain zuzen ere. Kanpoko portua eraikitzea proposatu dutenek portua txiki geratu dela diote, euren interesek bultzaturik, baina, plan estrategikoaren arabera, portuaren trafiko-ahalmena 13 milioi tonakoa da. Trafikoa areagotu egingo zela aurreikusi zuten arren, urritu egin da. Orain, etorkizuneko beharra handiagoa izango dela eta, kanpoko portua eraiki behar dela diote. Zer-nolako sinesgarritasuna dute "aurreikuspen" horiek?

2. Bideragarritasun ekonomikoa ez dago frogaturik

Aldi bakoitzean, gauza berri bat esaten dute. Oraingoan diotenez, lehenengo fasean, proiektu osoaren %70 eraikiko da, eta horrekin premia guztiei erantzungo omen zaie. Horrela bada, zertarako eraiki gainerako %30a? Horrez gain, Madrilgo abokatu-talde bat kontratatzekotan dabilta, behar den finantzaketa lortzeko: 1.050 milioi € + BEZ, hain zuzen ere. Eta portua "zehazki" non eraikiko den erabaki behar da oraindik. Hau da, oraino ez dakite zehazki non eraiki, ez eta nork eta zenbat ordainduko duen. Baina, hala eta guztiz, proiektu errentagarria dela sinestarazi nahi digute.

3. Enplegu-sorrerari buruzko datuak oso zalantzazkoak dira

Ez da zehatz esan, ez eta arrazoitu ere, kanpoko portuak zenbat lanpostu sortuko dituen. Ez da harritzekoa, proiektua saldu nahi digutenen doitasunik eza ikusirik. Proposatzen diren jarduerak kontuan hartuta, enplegu berrien beharra ñimiñoa izango da. Halaber, oraingo jardueren lekualdaketa eta zamalanetarako sistemen birmoldaketa plantillak murrizteko aukera suertatu litezke.

Edonola ere, baliabide horiek gizarte-zerbitzu publikoak (osasuna, haur-eskolak, adindunentzako egoitzak,...) hobetzeko erabiliz, askoz enplegu gehiago sortzen da, dudarik gabe.

4. Benetako arrazoiak

Portuaren interes ekonomikoa bere eraikuntzan bertan datza, bai eta ikatz-makrozentral termikoaren, biodiesel-instalazioaren eta hidrokarburoen deposituen ezarpenean ere. Hortaz, hasteko, portuaren eraikuntza bera izango da negozioa, eta ondoren, merkantzien biltegi handia eta jarduera kutsagarrien ezarlekua izango da batez ere.

5. Irtenbide hobeak daude

Proiektu hau taxutzean, ez dira inguruko portuak (Bilbokoa, Baionakoa) aintzat hartu, ez eta denen arteko proiektu erkidea eratzeko aukera ere.

Badiaren egoeraren hobekuntza kanpoko portuaren eraikuntzaren menpe jarri dute. Gaurko portuan, bertan behera utzi dira inguruko biztanleriarentzat egokia izan dadin egin beharreko hobekuntzak, kanpoko portua irtenbide bakarra dela erakutsi nahian. Baina Portuko Agintaritzaren Plan Estrategikoak berak berresten ditu dauden hobekuntza-aukerak, orain artean egin den kudeaketa txarra agerian utziz. Badiaren antolamendua egokituz gero, jardunak aurrera jarraitu, eta lurzoruaren erabilera berriak ezar daitezke, eragiten diren ingurumen-arazoak urritzeaz eta badiaren eta hiriaren arteko lotura areagotzeaz batera. Ingurumen Ministerioak esan du oraindik aztertu ez diren alternatiba guztiak kontuan izan behar direla eta egokiena aukeratu.

INGURUMENAREN NARRIADURA LARRIA

1. Balio natural ugariak dituen ingurua eta eremu babestua da

Jaizkibel balio ekologiko handiko ingurua da. Bertako paisaia birjina itsaslabar ikusgarriek, senaia estaliek eta itsas gaineko belardiek osatzen dute. Interes ekologikoko 11 gune ditu, eta bizi-aniztasuneko mosaiko handia da (Interes Komunitarioko 13 habitat daude, zeinetan oso bitxiak eta galkorrak diren hainbat landare espezie bizi diren). Hegazti migratzaileentzako gordeleku da, eta Europan babesturiko 16 animalia espezie ere bizi dira bertan. Bere balioak direla eta, hainbat babes-egitasmoren xede da, hala nola Natura 2000 Sarearena, Europako Erkidegoko Babes Bereziko Gunea, EAEko Natura Intereseko Eremua eta Donostialde-Bidasoa Beheko Lurralde Planeko Babes Bereziko Gunea. Horrez gain, Jaizkibel Natura Erreserba izateko eta Natura Parke izendatzeko proposatu zen.

2. Ingurumen-inpaktu itzulezinak eragingo ditu

Pasaiaiko oraingo portua ingurumen-kalte larriak sortzen dituen txatar-biltegia da. Kanpoko portuak, oraingoaren xede bera izango badu ere, ingurumen-inpaktu larriagoak eragingo ditu. Azterlanetan onartzen denez, portuak kalte garrantzitsuak eragiten eta eragingo ditu. Ildo horretan, ingurumen-inpaktua ahalik eta gehien murrizten saiatuko direla diote. Oraingo portuan ez dira behar besteko ingurumen-neurriak hartzen. Hartuko al dira kanpoko portuan?

3. Ez da ekoportua

Jaizkibelgoa ekoportua dela sinestarazi nahi dute, baina, berez, superportu arrunta baino ez da. Bertan mugituko diren merkan-

tziak ez dira garbiak izango, merkantzia zikinik ibili ezean, ez baita errentagarri izango. Interesatuek diotenez, Jaizkibelen ez da lur-erazketarik egingo, baina isilean gorde dute 200 hektareako itsas azalera beteko dutela. Marea baliatuz energia berrizta-

garria sortzeko instalazioa eraikitzea proposatzen dute, baina ez dute aipatu zentral termiko bat, koke-instalazio bat eta lurrazpiko CO2 biltegia ere eraikitzekotan dabiltzala. Beraz, ekologikoa den bakarra propaganda da. Errealitatea askoz zikina goa da.

4. Garapen-eredu jasanezina da

Proposatutako garapen-ereduak lurzoru eta baliabide asko eta asko kontsumitzea dakar. Baliabide naturalak xahutu, nekazari-tzarako lurzoruak murriztu eta azpiegitura berrien beharra sortuko da (errepideak, trenbideak,...); alegia, inguruko bizi-kalitatea narriatu egingo da. Garapenak jasangarri izan behar du, eta proiektu hau ez da jasangarria.

Ingurumen Sailburuordetzak berak esan zuenez, "inolako oinarri-rik ez duten baieztapenak egiten dira, eta benazko kontraesan ugari daude". Ministerioak ohartarazi du proiektu hau ez dagoela justifikatuta ez teknikoki, ez ekonomikoki, ezta ingurumen ikus-punturik ere.

EZ DA HERRITARREN IRITZIA AINTZAT HARTZEN

Portuaren etorkizunaren inguruan ez da eztabaidarik egon. Herritarrek ezin izan dute erabakian parte hartu. Proiektu honen kontra gaudenon arrazoiak ez dira ez entzuten, ez erantzuten, nahiz eta ordezkari-tza sozial eta politiko zabaleko erakunde askoren iritzia izan. Ministerioak berak onartu eta kritikatu du hau.

Horregatik guztiagatik, ELAK eztabaida publikoa irekitzeko eta herritarrei kontsulta egiteko exijitzen du, bai eta bideragarriak eta biztanleria osoarentzat onuragarriak izan daitezkeen irtenbideak aztertu daitezkeen ere, gutxi batzuei interesatzen zaizkienak jorratu beharrean. Pasaia-ko badia onera ekartzeko jardun egokia exijitzen dugu.

ZERBITZU PUBLIKO GEHIAGO BEHAR DIRA

Behar ez dugun eta ingurumen-kalte larriak eragingo dituen erai-kuntza-lan batean itzelezko dirutza xahutu nahian dabiltzalarik, gure eskualdean gizarte-premia asko daude estali gabe:

- Osasunari dagokionez, Bidasoako ospitaleak, eskualde-mailako zentroa den arren, oso ohe gutxi ditu, arreta egin behar dion biztanleriarentzat. Zerbitzua handitu egin behar da, eta espe-

zialitate berriak sartu, Bidasoa Gipuzkoako eskualderik jendetsuenetakoa da eta.

- Premiaz hobetu beharreko beste arlo bat haur-eskolena da. Eskualdeko haur-eskolen estaldura negargarria da*, 0 eta 3 urte arteko umeen %14,3rentzako tokia baino ez baitago. Zenbait udalerritan, gainera, egoera are larriagoa da (Erreterian, umeen %6,7k du tokia, eta Irunen, %7,6k).

Erreteria	%6,72
Hondarribia	%20,85
Irun	%7,69
Lezo	%15,03
Oiartzun	%56,50
Pasaia	%21,97
Oarso-Bidasoa	%14,31

* Eskualdeko haur-eskola publikoen estaldura (2008).

- Adinekoentzako egoitzen estaldurari gagozkiola, berriz, adinekoen %2,2k bakarrik du tokia. Nahiz eta adindunak gero eta gehiago diren, estaldura ez da hazten. Izan ere, EAEko tasa berez baxuaren (%3,9) azpitik gaude.
- Etxez etxeko laguntzak, azken urteetan zertxobait hazi bada ere, urrundik ere ez ditu estaltzen adineko biztanleriaren premiak. Bidasoako %4,1eko tasa eta Donostialdeko %3,7koa ez dira EAEko batez besteko estaldurara (%5,4) iristen.

GAUZAK HORRELA, ONDORIO ARGIAK ATERA DAITEZKE, ELAren IRITZIZ: KANPOKO PORTURIK EZ ERAIKITZEA ETA OSASUNEKO, HEZKUNTZA-KO ETA GIZARTE ZERBITZUETAKO GASTUA HANDITZEA. HORIXE BEHAR DUTE GURE ESQUALDEKO BIZTANLEEK.

